

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om accis på elström och vissa bränslen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om accis på elström och vissa bränslen ändras. Förslaget innebär att den accis på elström som industrin betalar halveras jämfört med nuvarande nivå, och att skattestödet för produktion av el med ved eller träbaserade bränslen, avgaser från metallurgiska processer och reaktionsvärme från kemiska processer slopas. Övriga stöd för elproduktion, såsom stöden för elproduktion med vindkraft, småskalig vattenkraft, returbränslen, skogsflis och biogas, kvarstår efter år 2006 om de Europeiska gemenskapernas kommission

godkänner ansökan om tillstånd till statligt stöd för dessa. I propositionen föreslås dessutom en del tekniska ändringar i procedurbestämmelser som gäller elbeskattningen.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2007 och avses bli behandlad i samband med den.

För att kunna tas i bruk måste sänkning av accisen på elström godkännas av de Europeiska gemenskapernas kommission.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2007.

MOTIVERING

1. Den nuvarande energibeskattningsens uppbyggnad i Finland

1.1. Allmänt om beskattningen av energi

Den accis som avses i lagen om accis på elström och vissa bränslen (1260/1996) uppbärs i Finland för elström, naturgas, tallolja och stenkol. Accisen på torv och accisstödet för el som produceras med torv slopades den 1 juli 2005. För flytande bränslen, såsom motorbensin, dieselolja och lätt och tung brännolja, uppbärs accis enligt lagen om accis på flytande bränslen (1472/1994).

Den accis som uppbärs för nämnda energiprodukter delas in i en grundaccis och en tilläggsaccis. Grundaccisen är av fiskal natur, och den uppbärs för bensin, dieselolja och lätt brännolja. Dessutom uppbärs grundaccis för tallolja. Tilläggsaccisen bestäms utifrån kolinnehållet i produkten, och den uppgår för närvarande till 18,05 euro per ton koldioxid. I denna accis, som beräknas enligt kolinnehållet, har likväl gjorts en del undantag. Tilläggsaccisen för naturgas har sänkts med 50 procent.

Bränslen för elproduktion är accisfria. När accisbelagda bränslen används för värmeproduktion, måste accis däremot betalas för bränslena. Vid kombinerad produktion av elström och värme beskattas bara det bränsle som använts för produktion av nyttovärme. Elaccis uppbärs för all elström oberoende av produktionssättet. Fastän elaccisen uppbärs som en tilläggsaccis, baserar den sig sålunda inte på kolinnehållet i de bränslen som används vid produktionen, och dess storlek beror varken på vilket produktionssätt eller vilka bränslen som används. För att förbättra konkurrenskraften hos industrin och den yrkesmässiga växthusodlingen är elaccisen är graderad i två accisklasser. Nivån på accisen i den allmänna accisklassen I är 0,73 cent per kilowattimme medan den sänkta accisen i accisklass II avsedd för el som används inom industrin och yrkesmässig växthusodling är 0,44 cent per kilowattimme. Med industri förstås här brytning av mineraler och tillverkning eller förädling av varor. Med industri jämställs dessutom yrkesmässig växthusodling. Elström för vilken accis betalas enligt den lägre accisklassen måste kunna mätas

separat vid leverans till förbrukningsstället. Accis enligt accisklass I betalas för elström som används t.ex. i hushållen, jord- och skogsbruket, byggverksamheten, parti- och detaljhandeln, hotell- och restaurangverksamheten och den övriga tjänstesektorn. Dessutom har den energiintensiva industrin rätt till återbäring av en del av accisen på energiprodukter.

Kommissionen har den 1 augusti 2002 godkänt den nuvarande differentieringen av den accis som betalas av industrin och växthusodlarna fram till början av år 2012 genom sitt beslut av om statligt stöd NN 75/2002 — Finland, Differentierade skattesatser på el.

Utövare av yrkesmässig växthusodling har sedan 1997 fått återbäring på accisen för brännolja med stöd av lagen om accis på flytande bränslen 1472/1994. Enligt den ändring i 10 a § i lagen som trädde i kraft i augusti genom en lagändring (604/2006), får utövare av yrkesmässig växthusodling accisåterbäringar om 3,75 cent per liter för lätt brännolja och 1,75 cent per kilo för tung brännolja.

Accisåterbäringen för energiprodukter som använts i jordbruket sker enligt lagen om återbäring av accis på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket (603/2006). Enligt denna lag har de som bedriver yrkesmässigt jordbruk rätt att på ansökan få en accisåterbäring av 3,75 cent per liter för lätt brännolja och 1,75 cent per kilo för tung brännolja som de använt i jordbruket. Dessutom får de som bedriver jordbruk en återbäring som uppgår till 0,23 cent per kilowattimme för den elström i accisklass I som de använder, varvid återstoden av accisen som de betalar är 0,50 cent per kilowattimme.

Återbäringen på acciser för energiprodukter som använts inom jordbruk och yrkesmässig växthusodling har anmälts till kommissionen som en statlig stödåtgärd. Kommissionen har ännu inte fattat beslut i ärendet.

1.2. Stöd för elproduktion i Finland

Energiskattelagstiftningen omfattar ett stödsystem för energiproduktion. Stöd beviljas för el som produceras med vindkraft eller i vattenkraftverk vars nominella effekt är högst en megavoltampere. Stödsystemet gäller även ström som produceras med ved

eller träbaserade bränslen, returbränsle (återanvändningsbränsle), biogas, skogsflis, avgaser från metallurgiska processer eller reaktionsvärme från kemiska reaktioner.

Stödet betalas i efterhand till elproducenten på ansökan. Stödets grundnivå är 0,42 cent per kilowattimme. För att säkerställa och förbättra konkurrenskraften hos vindkraft och skogsflis, betalas för ström producerad med dessa ett förhöjt stöd om 0,69 cent per kilowattimme. Stödet för el som produceras med returbränsle är 0,25 cent per kilowattimme. Det årligen utbetalade stödet var under åren 2004—2005 knappt 45 miljoner euro.

Med *ved och träbaserade* bränslen förstås bland annat sådana beståndsdelar av trävirke, såsom bark, sågspån och svartlut, stamvirke och massaved, som utgör biprodukter och avfall från träförädlingsprocesser i skogsindustrin. Till dessa bränslen hör även rivningsvirke från byggnader vilket avskiljts från övrigt avfall. Det sammanlagda stödet som utbetalas på årsbasis är knappt 35 miljoner euro.

Med *avgaser från metallurgiska processer* avses masugns-, koks, och konvertergaser som uppkommer vid produktion av järn och stål. Det sammanlagda årliga stödet som betalas är drygt 2,5 miljoner euro.

Med *reaktionsvärme från kemiska processer* förstås sådan värme som alstras genom kemiska reaktioner vid tillverkning av varor och som utnyttjas för elproduktion. Sådana värmefrigörande (exoterma) reaktioner utnyttjas till exempel vid tillverkningen av svavel- och salpetersyra. Stödet har årligen uppgått till knappt 0,7 miljoner euro.

De olika stöden för produktionen av elström är enligt lagen permanenta. Skattestödet är ett verksamhetsstöd till företag som producerar el. Eftersom verksamhetsstöd är ett sådant statligt stöd som avses i EG:s grundfördrag, och grundregeln är att dessa är förbjudna, måste de Europeiska gemenskapernas kommission godkänna utbetalningen av stödet. Kommissionen har med stöd av reglerna om statliga stöd till skydd för miljön godkänt de finländska skattestöden för elproduktion till utgången av år 2006 genom sitt beslut om statligt stöd N 74/B/2002 — Finland, Stöd till kraftverk. Syftet med stödåtgärderna har varit att främja användningen av förnyelsebar energi vid elproduktion, förbätt-

ra underhållssäkerheten, bidra till en mångsidig struktur på energiproduktionen och säkra en god konkurrenskraft för energieffektiv kombinerad produktion av el och värme.

1.3. Några procedurbestämmelser som gäller beskattningen av elström

Kreditnotor

I 6 § i lagen om accis på elström och vissa bränslen ingår bestämmelser om grunderna för hur accisen på elström bestäms, dvs. den mängd elström som skall beskattas och den tidpunkt då accisen skall betalas. För nätinnehavare beräknas accisen, enligt den huvudregel som framgår av 1 mom., på basis av den mängd elström som under skatteperioden, dvs. kalendermånaden, överlåtits för förbrukning. Mängden elström som överlåtits mäts hos nätinnehavarens kunder.

I praktiken är det likväl allmänt att mätningen och debiteringen av förbrukningen inte hänför sig till skatteperioder såsom accislagen förutsätter. Detta gäller i synnerhet de små elanvändarna, såsom hushållen, vars elmätare avläses sällan, exempelvis en gång per år. Därför innehåller paragrafens andra moment en bestämmelse, enligt vilken den mängd elström som överlåtits för förbrukning kan anses vara den mängd elström som nätinnehavaren direkt eller via ett försäljningsbolag debiterar användaren i samband med överföringen. Den mängd accispliktig el som hör till en eller flera skatteperioder kan sålunda hänföras till den skatteperiod då elanvändaren debiteras för elström som levererats eller som skall levereras. Enligt detta förfaringssätt anses således att kilowattimmarna i elfakturan skall utgöra den accisbelagda elanvändningen under den skatteperiod som fakturadatomet tillhör. Om beskattningen av elström har ändrats, skall accis likväl betalas enligt de skattesatser som gäller vid leverans. I många fall grundar sig faktureringen på uppskattad elförbrukning, medan kunden får en utjämningsfaktura som grundar sig på den verkliga, uppmätta förbrukningen i efterskott. Även den mängd elström som ingår i denna utjämningsfaktura hänförs till den skatteperiod då fakturadatomet infaller. I vissa praktiska situationer vid leverans och fakturering av elström debiterar nätinnehavaren elanvända-

ren för en större mängd elström än den som verkligen levererats. I sådana fall måste nätinnehavaren även betala accis för denna mängd. I sådana här situationer, där kreditnotor tillämpas vid faktureringen, är det enligt nuvarande lag i vissa fall nödvändigt att ansöka om accisrättelse, vilket ökar det administrativa arbetet såväl för den accisskyldiga nätinnehavaren som för skattemyndigheterna.

Överföring av elström från en nätinnehavare till ett kraftverk

En av grundprinciperna för beskattningen av elström är att överföring mellan olika nätinnehavare är accisfri och accis uppbärs först när strömmen överläts för förbrukning, dvs. när den lämnar elnätet. Med elnät avses i energiskattelagstiftningen sådana elnät som specificeras i elnätstillstånd beviljade av Energimarknadsverket. Emellertid har problem uppstått på grund av att alla kraftverk inte är sådana nätinnehavare som lagen avser, fastän de kan köpa elström av nätinnehavare för att överlåta den till slutanvändare eller använda den själv. I sådana fall skall nätinnehavarna överlåta elströmmen till kraftverket med accis enligt accisklass I. När ett kraftverk säljer vidare elström som det köpt av en nätinnehavare, måste nätinnehavarens beskattning rättas till de delar strömmen använts inom industrin, dvs. för ändamål som beskattas enligt accisklass II.

2. EU-lagstiftning

2.1. Energibeskattningen inom gemenskapen

Sedan början av år 2004 omfattas bland annat motorbensin, dieselolja, lätt och tung brännolja, naturgas, elström och stenkol av den harmoniserade lagstiftningen för de Europeiska gemenskaperna. Om den harmoniserade energibeskattningen stadgas i rådets direktiv (2003/96/EG) om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet, nedan kallat energiskattedirektivet. På gemenskapsnivå ingår bestämmelser om uppbyggnaden av beskattningen, om beskattningsbara energiprodukter och om minimiskattesatser för produkterna. Om medlemsstaterna så önskar kan

de tillämpa högre skattesatser än dessa minimiskattesatser. Av de viktigaste energiprodukterna har trä och träbaserade bränslen samt torv lämnats utanför den harmoniserade punktbeskattningen.

I energiskattedirektivet fastställs miniminivån på skatten för den elström som används inom industrin till 0,05 cent per kilowattimme, och för el som används för andra ändamål till 0,1 cent per kilowattimme. Dessutom möjliggör energiskattedirektivet, om vissa stränga förutsättningar är uppfyllda, en sänkning av skattesatsen för företag som genom avtal förbundit sig att genomföra åtgärder för att minska sina utsläpp.

Vid genomförandet av energibeskattningen nationellt måste utöver direktivet även övriga gemenskapsrättsliga bestämmelser och principer beaktas. Till dessa hör de centrala bestämmelserna i grundfördraget, såsom kraven på likabehandling vid beskattningen och, framför allt, procedurreglerna för statliga stöd, som måste följas även om energiskattedirektivet i princip gör en skattesänkning möjlig.

2.2. Skattestöd inom gemenskapen

Bestämmelserna i artiklarna 87—89 i grundfördraget begränsar användningen av statligt stöd som ett ekonomiskt instrument för medlemsstaterna. Som statliga stöd betraktas alla stöd som beviljas specifika företag eller branscher ur offentliga medel, även när de beviljas av kommuner och andra regionala och lokala myndigheter. Stödmottagarna kan vara privata eller offentliga företag. Hur stöden genomförs har ingen betydelse. Avgörande när ett stöd granskas är åtgärdens verkliga effekter, inte dess syfte eller form. Befrielse från skatt, differentierad skatt eller skatteåterbäring är typiska exempel på sådana åtgärder som anses vara statligt stöd. Bestämmelserna om statligt stöd tillämpas på medlemsstaternas åtgärder även i fall när skatteregler, t.ex. i fråga om skattesänkningar, existerar på gemenskapsnivå.

Procedurregler för statliga stödåtgärder ingår i artikel 88 i grundfördraget. Enligt artikeln måste en anmälan lämnas hos kommissionen innan en medlemsstat tar i bruk åtgärder som eventuellt kan betraktas som statligt stöd. Syftet med denna anmälningsplikt är att

kommissionen skall kunna undersöka om stödet är förenligt med den gemensamma marknaden. Anmälan om att stöd beviljats eller ändrats måste göras i god tid så att kommissionen hinner framföra sina anmärkningar. En medlemsstat får inte genomföra föreslagna stödåtgärder innan kommissionen fattat beslut om åtgärderna. Om kommissionen anser att en stödåtgärd inte är förenlig med den gemensamma marknaden, måste medlemsstaten i fråga slopa stödet och av mottagaren återkräva stöd som eventuellt redan betalats, inklusive ränta. Stöd kan inte heller betalas eller skattelättnader beviljas förrän kommissionen gett sitt tillstånd, oavsett vad som föreskrivs i nationell lagstiftning.

Även om kommissionen bedömer en åtgärd som statligt stöd, kan den på vissa grunder anse den förenlig med gemenskapsmarknaden. Kommissionen har i flera fall godkänt användningen av statliga stöd, i synnerhet när stöden kunnat motiveras med miljöhänsyn.

Vid planeringen och genomförandet av skattestöd eller skattesänkningar, måste de begränsningar som gäller statsstöd, såsom tillståndspliktighet, eventuella villkor i tillståndsbeslutet och tillståndets giltighetstid beaktas.

3. Utsläppshandelssystemet

Träbränslen, torv och vissa stöd för elproduktion

För att uppfylla det internationella klimatavtalet och det därmed sammanhängande Kyotoprotokollet har medlemsstaterna i den Europeiska unionen år 2005 inlett en handel med utsläppsrätter inom gemenskapen. Utsläppshandeln är ett nytt centralt styrmedel med kännbara energipolitiska verkningar. De förändringar som orsakas av utsläppshandeln har analyserats i ett betänkande av en arbetsgrupp tillsatt av handels- och industriministeriet (Sammanjämkning av EU:s utsläppshandel, energibeskattningen och stöden till energiproduktionen. Arbetsgruppens betänkande, HIM Publikationer 35/2004). Arbetsgruppen har bedömt hur energibeskattningen och andra styrmedel som berör energiproduktionen eller övrig ekonomisk verksamhet inverkar på möjligheterna att uppnå energi-, miljö-

och skattepolitiska mål. Verkningarna av utsläppshandeln och de anpassningsåtgärder som den förutsätter har behandlats ingående i Statsrådets redogörelse om riktlinjer för energi- och klimatpolitiken under den närmaste framtiden — en nationell strategi för verkställandet av Kyotoprotokollet (SRR 5/2005 rd).

Utsläppshandeln försvagar torvens konkurrenskraft allra mest, eftersom torv är det bränsle som har det högsta koldioxidindexet. Utsläppshandeln leder till försämrad konkurrenskraft både jämfört med fossila bränslen och energivirke. Torvens försämrade konkurrensläge leder först till ökad efterfrågan på träbränslen, vilken gäller både konventionella träbränslen, såsom flis och träavfall, och sådana träfraktioner som används som råvara inom tillverkningsindustrin. Till dessa hör framför allt det spån och flis som spån- och träfiberskivningsindustrin köper av sågarna och massaindustrin och det flis som cellulosaindustrin köper av sågarna. Beroende på utsläppsrätternas marknadspris, tvingas skivindustrin betala mera än tidigare för sin råvara. Även ett så lågt pris som fem euro per ton koldioxid, beräknas leda till att råvaran bli ungefär en fjärdedel dyrare. Ökningen i råvarukostnaderna försämrar den finländska skivindustrins position på den internationella marknaden. Tillverkningen av spån- och träfiberskivor sysselsätter i dag direkt över 550 personer.

För att trygga tillgången på träråvara för tillverkningsindustrin, bör sådan träråvara göras mindre attraktiv som energiråvara. Enerkipolitiskt kunde situationen underlättas ytterligare genom att skattestödet för elström som produceras av biprodukter från skogsindustrins materialflöden slopas. Slopandet av accisen på torv har förbättrat dess konkurrenskraft inom energiproduktionen och minskat behovet att ersätta torven med flis och spån. Den sammanlagda effekten av att torvaccisen och stödet för elproduktion med biprodukter från skogsindustrin avskaffas blir att pristrycket på den råvara som används av spånskiv- och träfibertillverkarna minskar med ett belopp som motsvarar en prisnivå för utsläppsrätter om fem euro per ton koldioxid. Accisen på torv och accisstödet för el som produceras med torv slopades den 1 juli 2005. Utsläppshandeln har även på andra sätt

förbättrat konkurrenskraften hos träbränslen så, att det inte längre är energi- och miljöpolitiskt motiverat att stöda användningen av trämaterial som utgör biprodukter från skogsindustrins materialflöden för energiproduktion. För skogsflis och förnyelsebara energikällor som inte härrör från trä kvarstår däremot grunderna för stödet.

Utsläppshandeln har även medfört att det inte längre är energi- och miljöpolitiskt motiverat att bevilja skattestöd för elström som produceras av avgaser och reaktionsvärme från kemiska processer. Utsläppshandeln gör dessa utsläppsfria sätt att producera el lönsamma och leder till att de kommer att utnyttjas även utan statliga stödåtgärder.

Elström

Konsumentpriset på elström består av partipriset, kostnaderna för överföring och distribution, detaljhandelns bidrag och acciser, samt, för hushållens del, av mervärdesskatt. Priset på elström beror på många olika faktorer, såsom efterfrågan och produktionskostnader. Utsläppshandeln inverkar på partipriset, som på den nordiska elmarknaden varje timme bestäms enligt det kraftverk vars produktionskostnader varit högst, dvs. enligt marginalproduktionen. Marknadsmekanismen reglerar kraftverksdriften så att kraftverkens driftordning bestäms utifrån storleken på kraftverkens rörliga produktionskostnader. Marginalproduktionen utgörs för det mesta av finsk- och danskproducerad av kolkondenskraft, varför marknadspriset grundar sig på de rörliga kostnaderna för denna produktion. Utsläppshandelssystemet ökar ytterligare kostnadsnivån för marginalproduktionen, när den grundar sig på en produktionsform som medför koldioxidutsläpp, såsom kolkondenskraft. Kostnaderna för de utsläppsrätter med vilka utsläppen skall täckas överförs på produktionskostnaderna för elström och således även på elpriset. Medan handelssystemet varit i bruk har priset på en utsläppsrätt varierat mellan knappt 10 euro och drygt 30 euro, och dessa variationer i priset på utsläppsrätter har återspeglat sig i partipriset på elström.

Utsläppshandeln leder till prisstegringar på den nordiska elmarknaden, fastän produktionskostnaderna för de viktigaste produk-

tionsformerna, såsom vatten- och kärnkraft, inte påverkas. Ändringarna i elpriset på partimarknaden överförs enligt prissättningsprinciperna småningom också på konsumentpriserna.

År 2005 uppbars ca 186 miljoner euro i elacciser av industrin, och utfallet för år 2006 uppskattas till 203 miljoner euro. Största delen av denna summa, 140 miljoner euro, uppbärs inom den handlande sektorn.

4. Målsättning och de viktigaste förslagen

Sänkning av accisen på elström och avskaffande av vissa accisstöd för elström

Priset på elström har stigit, särskilt efter att utsläppshandeln inleddes. För att industrins och den yrkesmässiga växthusodlingens konkurrenskraft skall kunna bevaras i rådande läge med utsläppshandel, föreslås att accisen på elström halveras, dvs. sänks med 0,22 cent per kilowattimme. Nivån på elaccisen är även efter en sådan sänkning över fyra gånger så hög som miniminivån 0,05 cent per kilowattimme enligt energiskattedirektivet. Om förslaget genomförs kommer de sammanlagda elacciser som betalas av industrin att vara en tredjedel av den elaccis som uppbärs av övriga konsumenter.

Tack vare utsläppshandeln är konkurrenskraften god hos en del utsläppsfria sätt att producera elström, såsom användning av ved eller träbaserade bränslen, avgaser från metallurgiska processer och reaktionsvärme från kemiska processer, och särskilda statliga stödåtgärder för dessa är inte längre energi- eller miljöpolitiskt motiverade. Dessutom leder stöd för träbränslen och träbaserade bränslen till höjda råvarupriser för vidareförädlingen inom spån- och träfiberskivningsindustrin, och försämrar därmed dess konkurrenskraft samtidigt som tillgången på råvaror för tillverkningen äventyras. Slopandet av stöden för träbränslen och träbaserade bränslen förbättrar också skogsflisets konkurrenskraft, dock inte i sådan grad att det nuvarande stödet skulle vara överdimensionerat. Således föreslås att skattestöden för elproduktion med ved eller träbaserade bränslen, avgaser från metallurgiska processer och reaktionsvärme från kemiska processer slopas.

När stöden slopas förenklas även det stödssystem som tillämpas inom energibeskattningen.

Enligt förslaget skall övriga stöd för produktion av elström, såsom stöden för vindkraft, småskalig vattenkraft, returbränslen, skogsflis och biogas skal inte slopas, utan tillstånd för dessa stöd skall ansökas hos kommissionen. Energi- och klimatstrategin ställer som mål att dessa energiformer växer med över 10 procent per år under åren 2005—2015. För att detta mål skall kunna nås räcker inte de positiva verkningarna av utsläppshandeln, utan de nuvarande styrinstrumenten, såsom vissa skattestöd för elproduktion, behövs även framdeles.

Tekniska ändringar

För att beskattningen av elström skall bli mera välfungerande och förfarandena enklare, föreslås att en del föreskrifter om beskattningen av elström ändras.

Enligt förslaget skall 6 § 2 mom. i lagen om accis på elström och vissa bränslen preciseras så, att en nättinnehavare som debiterat en elkonsument för en större mängd elström än den som levererats, har rätt att i sin accisdeklaration dra av ett belopp som motsvarar den överbetalda accisen. Detta gör förfarandena vid beskattningen enklare och klarare genom att nättinnehavaren inte längre behöver göra en skild ansökan om accisrättelse när någon av produktgrupperna i deklarationen blir negativ till följd av att faktureringsystem med kreditnotor används. I sådana fall kunde den överskjutande delen av den betalda accis dras av direkt för skatteperioden i fråga, eller från de elacciser som skall betalas under de tre kalenderår som följer efter kreditnotan för elöverföringen. Avdraget skulle likväl högst kunna vara lika stort som de acciser som uppbärs enligt accisbeslut, eftersom det av tekniska skäl inte är möjligt att ge återbäring genom accisbeslut. Om hela avdraget av denna orsak inte kan göras på en gång, kan nättinnehavaren enligt förslaget överföra den återstående delen till de deklarerationer som görs för därpå följande skatteperioder inom ramen för ovan nämnda tidsgräns.

För att förenkla beskattningen av elström och undvika onödiga ansökningar om rättel-

se, föreslås att lagen om accis på elström och vissa bränslen ändras så, att nätinnehavarna kan överlåta ström accisfritt till elproducenternas kraftverksnät. Kraftverksbolagen blir enligt förslaget skyldigt att betala accis för den elström som de köper på samma sätt som för den ström som de producerar. Ett kraftverk måste sålunda i sin accisdeklaration i egenskap av elproducent uppge den mängd elström som det köpt antingen som överlåten för konsumtion enligt accisklass I eller II eller som accisfritt använd i kraftverkets egna apparater.

5. Propositionens konsekvenser

5.1. Ekonomiska konsekvenser

Sänkningen av elaccisen kommer enligt regeringens bedömning att minska den belastning som elaccisen medför på industrin och samtidigt minska statens skatteintäkter med ca 100 miljoner euro per år. Slopandet av stödet för elström som produceras med ved eller träbaserade bränslen, avgaser från metallurgiska processer och reaktionsvärme från kemikaliska processer, som enligt förslaget genomförs samtidigt, beräknas minska stödet till industrin och därmed även statens utgifter med ca 30 miljoner euro. Dessutom kommer en sänkning av elaccisen indirekt att leda till att återbäringen på den accis som den energiintensiva industrin betalar enligt uppskattning minskar med några miljoner euro per år. Regeringen bedömer att den sänkning av elaccisen och det avskaffande av stöd som föreslås sammanlagt kommer att leda till ett inkomstbortfall för staten om ca 70 miljoner euro. Verkningarna av slopandet av stöden och minskningen av accisåterbäringen till den energiintensiva industrin kommer att få full effekt först under det följande kalenderåret efter att lagändringen trätt i kraft, eftersom stöden till företagen för år 2006 i regel kommer att betalas retroaktivt under år 2007.

5.2. Konsekvenser för i fråga om organisation och personal

En sänkning av elaccisen är tekniskt enkel att genomföra, och kommer inte att leda till någon betydande ökning av arbetsbördan för de accisskyldiga eller för tullverket som skö-

ter uppbörderna, eftersom förslaget inte innebär några egentliga ändringar i uppbördssystemet.

Antalet sökande elproducenter som är berättigade till stöd har varit ca 200, inklusive 15 sökande som varit berättigade till stöd för produktion av elström med torv. Av dem som ansökt om stöd har drygt 40 ansökt om stöd för elproduktion med trä, eller träbaserade bränslen som råvara, medan sammanlagt ca 10 elproducenter ansökt om stöd för produktion av elström med avgaser från metallurgiska processer eller reaktionsvärme från kemikaliska processer. Det slopande av stöd som föreslås minskar likväl inte antalet elproducenter som ansöker om stöd, eftersom samma verksamhetsutövare fortsättningsvis kommer att ansöka om stöd exempelvis för skogsflis eller returbränslen. Sänkningen av elsaccisen och slopandet av en del av stöden beräknas inte nämnvärt minska behovet av personal för energibeskattningen inom tullverket.

De föreslagna ändringarna i förfarandet vid beskattningen av el kommer att minska antalet rättelseansökningar från nätinnehavarna och elproducenterna, och därmed även minska det myndighetsarbete som dessa medför vid energibeskattningen. Emellertid leder förslaget inte till några egentliga ändringar i behovet av personal.

5.3. Konsekvenser för miljön

Sänkningen av elaccisen antas inte inverka nämnvärt på valet av bränsle eller den totala energikonsumtionen, eftersom ökningen i elpriset har varit betydligt större än den föreslagna sänkningen av accisen på elström. Till följd av accissänkningen blir elenergin likväl billigare i jämförelse med övriga energiformer, vilket kan medföra en liten ökning i elkonsumtionen. Verkningarna av de föreslagna lagändringarna på miljön beror i hög grad på vilka bränslen elkraften kommer att produceras med och vilka bränslen som ersätts med elkraft. Eftersom sänkningen av elaccisen inte väntas öka energikonsumtionen eller inverka på valet av bränslen i någon betydande utsträckning, bedömer regeringen att föreslagna lagändringar inte kommer att medföra nämnvärda miljöverknings.

Slopandet av stöden för produktion av el-

ström med trä eller träbaserat bränsle, avgaser från metallurgiska processer och reaktionsvärme från kemikaliska processer beräknas inte medföra betydande miljöeffekter, eftersom de bränslen som under rådande förhållanden kommer på fråga medför små utsläpp, och prismässigt konkurrenskraftiga bränslen under alla förhållanden används för energiproduktion.

5.4. Konsekvenser för företag

Inom industrin kan det vara svårt att i sin helhet kompensera höjningarna i elpriset genom att höja priset på de produkter som tillverkas, varför högre elpris innebär lägre konkurrenskraft. Mest försvagar stigande elpriser konkurrenskraften inom sådana energintensiva branscher där den egna energiproduktionen är liten eller egen elproduktion saknas helt. Till dessa branscher hör i synnerhet metallframställningen, vissa sektorer inom den kemiska industrin och i regel även växthusodlingen. Den försämrade konkurrenskraften kan lindras med hjälp av den sänkning av elaccisen som föreslås i fråga om industrin och växthusodlingen. Den föreslagna sänkningen av elaccisen förbättrar konkurrenskraften hos de företag som har rätt att använda elström i den lägre accisklassen II. Verkningarna för dessa företag beror i hög grad på vilken roll elenergin spelar i deras produktion och om de eventuellt producerar elström med metoder för vilka förslaget innebär slopat stöd. Å andra sidan antas sänkningen av accisen i accisklass II i någon mån öka ojämlikheten mellan de företag som får använda elström i den lägre accisklassen och de företag som använder elström i den vanliga accisklassen I. Företag som hör till olika accisklasser verkar likväl i skilda branscher och på marknader av olika typ, varför sänkningen av accisen inte antas inverka nämnvärt på den inbördes ställningen på marknaden i fråga om företag som hör till skilda accisklasser.

Slopandet av stödet för elproduktion med trä och träbaserade bränslen antas i fråga om spån- och träfiberskivsindustrin åtminstone i viss mån trygga även tillgången på råvara och förbättra dess verksamhetsförutsättningar.

De föreslagna ändringarna i bestämmelser-

na om förfaranden vid elbeskattningen förklarar och underlättar beskattningen av elproducenter och nätt innehavare.

6. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet i samarbete med handels- och industriministeriet och Tullstyrelsen.

7. Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2007 och avses bli behandlad i samband med den.

8. Ikraftträdande

Tillståndet till statligt stöd för elström som producerats med ved eller träbaserade bränslen, avgaser från metallurgiska processer och reaktionsvärme från kemiska processer upphör vid utgången av år 2006, varför det vore ändamålsenligt att slopa detta stöd från och med den 1 januari 2007. De bestämmelser som gäller stöd för elström som producerats med ved eller träbaserade bränslen, avgaser från metallurgiska processer och reaktionsvärme från kemiska processer kommer att tillämpas även efter att den nuvarande lagen upphört att gälla, eftersom stöd för år 2006 t.ex. ansöks under år 2007. För att detta skall vara möjligt föreslås att bestämmelserna om ikraftträdande skall inkludera bestämmelser om detta.

Verkställandet av den föreslagna sänkningen av accisen på elström förutsätter kommissionens godkännande. Sänkningen av elaccisen träder enligt förslaget i kraft den 1 januari 2007, under förutsättning att kommissionen godkänner åtgärden före detta datum. Ifall kommissionen inte godkänner sänkningen av elaccisen för industrin före den 1 januari 2007, tillämpas den sänkta skattesatsen på den elström som används inom industrin från och med början av den månad som följer efter att kommissionen godkänt åtgärden.

Ifall kommissionen inte godkänt sänkningen av elaccisen före den 1 januari 2007, men godkänner den senare med retroaktiv verkan från den 1 januari 2007, genomförs sänkningen av elaccisen enligt förslaget så, att en

accisskyldig som i sin deklaration för början av 2007 uppgett el i accisklass II enligt den nuvarande accisnivån på 0,44 cent per kilowattimme, under de skatteperioder som följer på månaden efter godkännandet av accis-sänkningen får uppge motsvarande mängd el som accisfri leverans. På detta sätt utjämnas

den uppburna accisen småningom i efterskott till 0,22 cent per kilowattimme. Förfarandet är även administrativt enkelt att genomföra.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om accis på elström och vissa bränslen

I enlighet med riksdagens beslut *upphävs* i lagen av den 30 december 1996 om accis på elström och vissa bränslen (1260/1996) 8 § 1 mom. 3, 8 och 9 punkterna, sådana de lyder i lag 1168/2002, *ändras* 6 § 1 mom. 2 punkt och 6 § 2 mom., 7 § 5 punkt, 8 § 1 mom. 6 punkt och den accis-tabell som ingår som bilaga i lagen, sådana som de lyder 7 § 5 punkt och 8 § 1 mom. 6 punkt i nämnda lag 1168/2002 och accis-tabellen som ingår som bilaga i lag 447/2005, samt *fogas* till 7 §, sådan den lyder i nämnda lag 1168/2002, en ny 6 punkt som följer:

6 §

Accis och försörjningsberedskapsavgift för elström påförs enligt accistabellen för varje skatteperiod för den mängd elström som

2) en elproducent enligt 5 § 1 mom. 2 punkten producerar, och för den mängd elström, som en elproducent köpt accisfritt för att använda själv eller överlåta för accisbelagd konsumtion,

Utan hinder av vad 1 mom. 1 och 3 punkten stadgar kan såsom den mängd elström som överlåtits till förbrukning eller förbrukats anses den mängd för vilken nätinnehavaren direkt eller via ett försäljningsbolag debiterar elanvändaren i samband med överföringen. Mängden accisbelagd elström för en eller flera skatteperioder kan härvid hänföras till den skatteperiod under vilken elanvändaren debiteras för redan levererad elström eller elström som skall levereras. Om accisen på elström då har ändrats, skall accis dock betalas enligt den accis som gäller vid leveranstidpunkten. Om nätinnehavaren i samband med överföringen har debiterat konsumenten för än större mängd el än den som levererats, och därför betalat för stor accis, har nätinnehavaren rätt att i sin accisdeklaration göra ett avdrag som motsvarar den överbetalda accisen och försörjningsberedskapsavgiften. Avdraget skall göras inom tre år räknat från början av det år som följer på kreditnotan för elöverföringen. Avdraget får högst vara lika stort som den accis som hänför sig till skatte-

perioden.

7 §

Fri från accis och försörjningsberedskapsavgift är elström som

5) förbrukas vid produktion av el eller vid kombinerad produktion av el och värme i ett kraftverks apparater för egen förbrukning.

6) en nätinnehavare överlåter till en sådan elproducent som avses i 5 § 1 mom. 2 punkten,

8 §

Rätt att på ansökan få stöd för el som den producerar har den som producerar el

6) med skogsflis.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007. För el som används i industrin enligt 4 § 2 moment i lagen skall accis från och med början av den kalendermånad som följer efter att de Europeiska gemenskapernas kommission godkänt sänkningen av accisen betalas enligt accisklass II, specificerad i accistabellen som ingår i lagen som bilaga.

En accisskyldig som i sin accisdeklaration uppger el i accisklass II under tiden från denna lags ikraftträdande till den kalendermånad som följer efter att sänkningen av accisen blivit godkänd, har rätt att i deklARATIONERNA för de skatteperioder som följer efter måna-

den då sänkningen av accisen godkändes som accisfri leverans uppge motsvarande mängd elström använd inom industri .

På stödet för el som producerats med ved eller träbaserat bränsle, avgaser från metal-

lurgiska processer eller reaktionsvärme från kemiska processer innan denna lag trätt i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 12 september 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Finansminister *Eero Heinäluoma*

*Bilaga***ACCISTABELL**

Produkt	Produkt-grupp	Grund-accis	Tilläggs-accis	Försörjningsberedskapsavgift
Elström snt/kWh				
— accisklass I	1	—	0,73	0,013
— accisklass II	2	—	0,22	0,013
Stenkol, stenkolsbriketter och fasta bränslen				
av stenkol euro/t	3	—	43,52	1,18
Naturgas, i gasform snt/nm ³	5	—	1,82	0,084
Tallolja snt/kg	6	5,68	—	—

Bilaga
Parallelltexter

Lag

om ändring av lagen om accis på elström och vissa bränslen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 30 december 1996 om accis på elström och vissa bränslen (1260/1996) 8 § 1 mom. 3, 8 och 9 punkterna, sådana de lyder i lag 1168/2002,
ändras 6 § 1 mom. 2 punkt och 6 § 2 mom., 7 § 5 punkt, 8 § 1 mom. 6 punkt och den accis-tabell som ingår som bilaga i lagen,
sådana som de lyder 7 § 5 punkt och 8 § 1 mom. 6 punkt i nämnda lag 1168/2002 och accis-tabellen som ingår som bilaga i lag 447/2005, samt
fogas till 7 §, sådan den lyder i nämnda lag 1168/2002, en ny 6 punkt som följer:

Gällande lydelse

6 §

Accis och försörjningsberedskapsavgift för elström påförs enligt accistabellen för varje skatteperiod för den mängd elström som

2) en elproducent enligt 5 § 1 mom. 2 punkten producerar,

Utan hinder av vad 1 mom. 1 och 3 punkten stadgar kan såsom den mängd elström som överlåtits till förbrukning eller förbrukats anses den mängd för vilken nättinnehavaren direkt eller via ett försäljningsbolag debiterar elanvändaren i samband med överföringen. Mängden accisbelagd elström för en eller flera skatteperioder kan härvid hänföras till den skatteperiod under vilken elanvändaren debiteras för redan levererad elström eller elström som skall levereras. Om accisen på elström då har ändrats, skall accis dock betalas enligt den accis som gäller vid leveranstidpunkten.

Föreslagen lydelse

6 §

Accis och försörjningsberedskapsavgift för elström påförs enligt accistabellen för varje skatteperiod för den mängd elström som

2) *en elproducent enligt 5 § 1 mom. 2 punkten producerar, och för den mängd elström, som en elproducent köpt accisfritt för att använda själv eller överlåta för accisbelagd konsumtion,*

Utan hinder av vad 1 mom. 1 och 3 punkten stadgar kan såsom den mängd elström som överlåtits till förbrukning eller förbrukats anses den mängd för vilken nättinnehavaren direkt eller via ett försäljningsbolag debiterar elanvändaren i samband med överföringen. Mängden accisbelagd elström för en eller flera skatteperioder kan härvid hänföras till den skatteperiod under vilken elanvändaren debiteras för redan levererad elström eller elström som skall levereras. Om accisen på elström då har ändrats, skall accis dock betalas enligt den accis som gäller vid leveranstidpunkten. *Om nättinnehavaren i samband med överföringen har debiterat konsumenten för än större mängd el än den som levererats, och därför betalat för stor accis, har nättinnehavaren rätt att i sin accisdeklaration göra ett avdrag som motsva-*

rar den överbetalda accisen och försörjningsberedskapsavgiften. Avdraget skall göras inom tre år räknat från början av det år som följer på kreditnotan för elöverföringen. Avdraget får högst vara lika stort som den accis som hänför sig till skatteperioden.

7 §

Fri från accis och försörjningsberedskapsavgift är elström som

5) förbrukas vid produktion av el eller vid kombinerad produktion av el och värme i ett kraftverks apparater för egen förbrukning.

8 §

Rätt att på ansökan få stöd för el som den producerar har den som producerar el

3) med ved eller träbaserade bränslen,

6) med skogsflis,

8) med avgaser från metallurgiska processer,

9) med reaktionsvärme från kemiska processer så att produkter som uppstår vid kemiska processer används som sådana som försäljningsprodukter eller som råmaterial för vidare framställning.

7 §

Fri från accis och försörjningsberedskapsavgift är elström som

5) förbrukas vid produktion av el eller vid kombinerad produktion av el och värme i ett kraftverks apparater för egen förbrukning.

6) en nätinnehavare överlåter till en sådan elproducent som avses i 5 § 1 mom. 2 punkten.

8 §

Rätt att på ansökan få stöd för el som den producerar har den som producerar el

(3 punkten upphävs)

6) med skogsflis.

(8 punkten upphävs)

(9 punkten upphävs)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007. För el som används i industrin enligt 4 § 2 moment i lagen skall accis från och med början av den kalendermånad som följer efter att de Europeiska gemenskapernas kommission godkänt sänkningen av accisen betalas enligt accisklass II, specificerad i accistabellen som ingår i lagen som bilaga.

En accisskyldig som i sin accisdeklaration uppger el i accisklass II under tiden från denna lags ikraftträdande till den kalendermånad som följer efter att sänkningen av accisen blivit godkänd, har rätt att i deklarationerna för de skatteperioder som

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

följer efter månaden då sänkningen av accisen godkändes som accisfri leverans uppge motsvarande mängd elström använd inom industri .

På stödet för el som producerats med ved eller träbaserat bränsle, avgaser från metallurgiska processer eller reaktionsvärme från kemiska processer innan denna lag trätt i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Gällande lydelse

ACCISTABELL

Produkt	Produkt-grupp	Grund-accis	Tilläggs-accis	Försörjningsberedskapsavgift
Elström snt/kWh				
— accisklass I	1	—	0,73	0,013
— accisklass II	2	—	0,44	0,013
Stenkol, stenkolsbriketter och fasta bränslen av stenkol euro/t	3	—	43,52	1,18
Naturgas, i gasform snt/nm ³	5	—	1,82	0,084
Tallolja snt/kg	6	5,68	—	—

Föreslagen lydelse

ACCISTABELL

Produkt	Produkt-grupp	Grund-accis	Tilläggs-accis	Försörjningsberedskapsavgift
Elström snt/kWh				
— accisklass I	1	—	0,73	0,013
— accisklass II	2	—	0,22	0,013
Stenkol, stenkolsbriketter och fasta bränslen av stenkol euro/t	3	—	43,52	1,18
Naturgas, i gasform snt/nm ³	5	—	1,82	0,084
Tallolja snt/kg	6	5,68	—	—